

Kuhmon kaupungin talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026

Khall 24.10.2023 § 272

Valmistelija Controller Sirpa Seppänen, puh. 044 725 5227

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan.

Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan on toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatettava talousarviota.

Kuhmon kaupungin tase oli 31.12.2022 ylijäämäinen 2,1 miljoonaa euroa. Kainuun soten palkkaharmonisaatiokustannusten oikaisu (syksy 2023) on Kuhmolle tasevaikutteinen ja se pienentää ylijäämää -0,5 miljoonaa euroa.

Kuhmon kaupungin kunnallisveroprosentti vuonna 2023 on sote- ja pelastustoimen kulujen jäätyä pois kaupungin menoista 9,36 % ja valtionosuudet 20 % edellisvuoteen verrattuna. Ympäristöterveydenhuolto siirtyi Kainuun sote-kuntayhtymän hoidosta kuntien vastattavaksi. Kainuussa Sotkamon kunta toimii vastuualueena. Ateria- ja puhtaanapalveluiden yhtiöittämiseen liittyvät ratkaisut venyivät vuoden 2023 loppupuolelle ja ylimenovaiheen jälkeen uusi yhtiö aloittaa toimintansa 1.2.2024. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta Kuhmon kaupungin tulokseen.

Kuhmon kaupungin talousarvio vuodelle 2023 on tässä vaiheessa toteutumassa 1,5 miljoonaa ylijäämäisenä ja summa tarkentuu vuoden loppua kohden. Palvelualueiden ja tulosyksiköiden tavoitteiden asetanta ja talouden suunnittelu ovat vielä kesken. Valiokuntakäsittelyt ovat 25.10. (elinvoimavaliokunta) ja 26.10. (hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta), ja alustavat numerot saadaan vasta sen jälkeen. Talousarvon ensimmäisen hallituskäsittelyn jälkeen tavoitteita täsmennetään ja tulevista linjauksista sovitaan.

Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota seuraavan kerran kokouksessaan 7.11.2023. Tuolloin tehdään päätös myös kaupungin kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2024.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus aloittaa talousarvion käsittelyn ja käy yleiskeskustelun toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä investoinneista.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Khall 21.11.2023 § 301

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen, puh. 044 725 5222 ja controller Sirpa Seppänen puh. 044 725 5227

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta on käsitellyt talousarviota 2024 ja taloussuunnitelmaa 2025–2026 kokouksessaan 9.11.2023 § 134 ja Elinvoimavaliokunta 14.11.2023 § 115.

Kaupunginhallituksen seuraavat kokoukset ovat 28.11.2023 ja 12.12.2023, jonka jälkeen talousarvio saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.12.2023 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 käsittelyä valiokuntakäsittelyiden pohjalta.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kokoustauko klo 17.15-19.24

Khall 28.11.2023 § 311

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen, puh. 044 725 5222 ja controller Sirpa Seppänen, puh. 044 725 5227

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 käsittelyä.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Khall 12.12.2023 § 322
710/02.02.00/2023

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen, puh. 044 725 5222 ja controller Sirpa Sepänen, puh. 044 725 5227

Lokakuisesta tiedosta poiketen Kainuun soten palkkaharmonisaatiokustannusten oikaisu (syksy 2023) käsitellään tulosvaikutteisesti ja se pienentää vuoden 2023 tilikauden tulosta 0,5 miljoonaa euroa. Lisäksi tulosta heikentää Kuhmon Yrityssammon osakkeiden arvonalentumisesta johtuva yhteensä 1,5 miljoonan alaskirjaus, jota jaksotetaan siten, että vuoden 2023 osuus on 0,62 miljoonaa euroa. Piilolan koulun osalta tehdään kertaluonteinen lisäpoisto 0,3 miljoonaa euroa. Kuhmon kaupungin talousarvio on loka-marraskuun lukujen pohjalta tehdyn ennusteen mukaan toteumassa noin 0,8 miljoonaa euroa ylijäämäisenä ja näyttäisi toteutuvan lähes talousarvion 2023 (0,7 me) mukaisena. Mikäli tilikauden 2023 tulos toteutuu ennusteen mukaisesti kaupungin taseen ylijäämä kasvaa noin 6 miljoonaan euroon.

Taseeseen kertyvästä ylijäämästä huolimatta paineita sopeuttamiselle tuo edelleen kaupungin suuri velkaantuneisuus. Vaikka investointipainetta on hieman helpottanut sote-investointien siirtyminen hyvinvointialueen vastuulle, siitä huolimatta seuraavalle viisivuotiskaudelle suunniteltujen investointien yhteissumma on noin 19 miljoonaa euroa. Siitä suunnittelukaudelle 2024-2026 kohdentuu 8 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä 2022 lainamäärä oli 41,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 alussa maksettiin pois kuntatodistuksia 4,5 miljoonaa euroa ja talousarviolainaa ei ole nostettu vuonna 2023 lainkaan, joten lainamäärää on saatu painettua tilapäisesti alaspäin ja lainamäärä tilinpäätöksessä 2023 on noin 33,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 investoinnit näyttävät toteutuvan tuoreen ennusteen mukaan noin 1,4 miljoonan suuruisina. Vuodelle 2023 budjetoidusta 3,5 miljoonan euron talousarviolainasta päätettiin kilpailuttaa ennen tarkentunutta toteumaennustetta 2,2 miljoonaa euroa. Lainan nosto on suunniteltu tammi-helmikuulle 2024 ja sillä mahdollistetaan uusien investointien suunnitteluun tarvittava määräraha ja samalla turvataan maksuvalmiutta. Vuodelle 2024 on budjettiesityksessä varattu investointiohjelman mukaisesti 4,4 miljoonan edestä uutta lainaa, mutta tavoitteena on, että lainaa nostetaan harkiten tilanteen mukaan ja todellinen lainasumma jäisi merkittävästi budjetoitua pienemmäksi.

Kuhmon kaupungin tavoitteena on talouden kestävä kehitys. Taseen tasapainon lisäksi on syytä tavoitella edelleen kaupungin lainakannan taittamista ja pienentämistä. Investointien viisas toteuttaminen ja jaksottaminen on osa sopeuttamista. Myös kiinteistöstrategian toimeenpano on tärkeä osa lainakannan kasvun taittamista ja talouden sopeuttamista.

Talousarvion tulos näyttää tässä vaiheessa 0,46 miljoonaa alijäämää ja suunnitelmavuosien 2025-2026 alijäämä on yhteensä 0,7 miljoonaa eli suunnitelmakausi on alijääminen yhteensä 1,2 miljoonaa. Vaikka taseen ylijäämä on noin 6 miljoonaa euroa, ensi vuosi haastaa toimintatapojen uudistukseen käyttötalousmenojen kasvun hillitsemiseksi, jotta myös lainojen lyhennykset saadaan hoidettua.

Vuonna 2025 on tulossa TE-2024 uudistus, minkä vos-vaikutus näyttää tällä hetkellä Kuhmolle negatiiviselta. Vuonna 2026 on tulossa valtionosuusuudistus. Marraskuussa saadun tiedon mukaan vuosille 2025-2027 kohdistuu valtionosuusleikkaus, mikä Kuhmon osalta tarkoittaa vuoden 2022 asukaslukuun pohjaten noin 0,62 miljoonan pienennystä valtionosuuksiin. Vos-leikkaus on huomioitu budjetissa ja siitä on osa jaksotettu vuosille 2025-2026.

Valtuuston hyväksymä strategia on ohjannut talousarvion laadintaa. Jokainen palvelualue on suunnitellut toimintaansa, jotta kaupunkistrategia toteutuisi. Kantavana teemana on ollut visiomme "Kuhmo - Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa" sekä missiomme "Luomme mahdollisuuksia - Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia ja ajatella isosti".

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman ja esittää valtuustolle talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksymistä. Kaupunginhallitus oikeuttaa viranhaltijat tekemään talousarviokirjaan teknisluontoisia muutoksia.

Päätös

Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösedotuksen siten muutettuna, että Kansalaisopiston budjetti vuodelle 2024 on 148.641 euroa. Investointiohjelmassa Oppimiskeskuksen pajarakenuksen katon uusimiseen määräraha vuonna 2024 on 50.000 euroa ja vuonna 2025 151.000 euroa. Pajarakenuksen ikkunoiden ja piilien paikkaus, 70.000 euroa, siirtyy vuodelle 2025. Kaupunkiympäristön palvelualueen irtaimen investointeihin lisätään Latukone, telasto 20.000 euroa.

Talousarviokirjaan tehdään tarvittavat teknisen muutokset ja täydennykset.